

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Geografia przemysłu Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geografia Specjalność GEOGRAFIA OGÓLNA Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 07GRFGOGS.18S.05851.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Anna Tobolska	
Prowadzący zajęcia	Anna Tobolska	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Laboratorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studenta z zagadnieniami i koncepcjami z zakresu subdyscypliny geografii przemysłu, a w szczególności z podstawami teoretycznymi wyboru i oceny lokalizacji oraz rozmieszczenia przemysłu, a także z przestrzenno-ekonomicznymi metodami badań zjawisk przemysłowych w układzie regionalnym;

Wymagania wstępne

- wiedza z zakresu geografii na poziomie szkoły średniej,
- wiedza z podstaw geografii społeczno- ekonomicznej (na poziomie I r. studiów licencjackich),

- znajomość podstawowych zasad i metod kartografii społeczno-ekonomicznej,
- umiejętność pozyskiwania informacji geograficznych z różnych źródeł

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym specyfikę i miejsce subdyscypliny geografii przemysłu w systemie nauk, a także znaczenie przemysłu w systemie gospodarczym z uwzględnieniem aktualnych megatrendów w działalności przemysłowej w warunkach współczesnych przemian społeczno-gospodarczych oraz ich wpływ na środowisko;	GRF_K1_W01, GRF_K1_W02, GRF_K1_W06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	Zna wyspecjalizowane metody badań związane z określeniem roli i funkcji przemysłu w skali różnych jednostek terytorialnych, charakteryzujące ich potencjał przemysłowy oraz stopień uprzemysłowienia, w oparciu o wykorzystanie odpowiednich źródeł informacji przestrzennej;	GRF_K1_W12, GRF_K1_W15, GRF_K1_W16, GRF_K1_W19	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Raport
W3	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym koncepcje lokalizacji przemysłu oraz zmiany znaczenia poszczególnych czynników lokalizacji działalności przemysłowej w kontekście współczesnych uwarunkowań rozwoju społeczno- gospodarczego	GRF_K1_W02, GRF_K1_W04	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W4	Zna wyspecjalizowane metody badań rozmieszczenia i koncentracji przestrzennej działalności przemysłowej oraz zróżnicowane formy koncentracji działalności przemysłowej;	GRF_K1_W02, GRF_K1_W12, GRF_K1_W15, GRF_K1_W16, GRF_K1_W19	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Raport
W5	Zna złożone relacje pomiędzy rozwojem wybranych działalności przemysłowych a uwarunkowaniami przyrodniczymi i społeczno- gospodarczymi w skali krajów i regionów świata oraz w odniesieniu do współczesnych megatrendów społeczno-gospodarczych	GRF_K1_W04, GRF_K1_W12	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi zastosować wyspecjalizowane metody badań związane z określeniem roli i funkcji przemysłu w skali różnych jednostek terytorialnych, charakteryzujące ich potencjał przemysłowy oraz stopień uprzemysłowienia, w oparciu o wykorzystanie odpowiednich źródeł informacji przestrzennej;	GRF_K1_U01, GRF_K1_U08, GRF_K1_U09, GRF_K1_U13	Kolokwium pisemne, Raport
U2	Potrafi wyjaśnić zmiany znaczenia poszczególnych czynników lokalizacji działalności przemysłowej w kontekście współczesnych uwarunkowań rozwoju społeczno- gospodarczego	GRF_K1_U09	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	Potrafi zastosować wyspecjalizowane metody badań rozmieszczenia i koncentracji przestrzennej działalności przemysłowej w odniesieniu do zróżnicowanych form ich koncentracji oraz określić kierunki koncentracji i specjalizacji przemysłu w wybranych jednostkach przestrzennych, w oparciu o wykorzystanie odpowiednich źródeł informacji przestrzennej	GRF_K1_U01, GRF_K1_U02, GRF_K1_U08, GRF_K1_U09, GRF_K1_U13, GRF_K1_U15	Kolokwium pisemne, Raport
U4	W oparciu o zebrane dane z różnych źródeł informacji przestrzennej potrafi dokonać analizy zmian w sferze przemysłu w wybranym regionie/ jednostce terytorialnej oraz przedstawić je w formie uporządkowanej, pisemnej dokumentacji oraz w formie opracowań kartograficznych.	GRF_K1_U01, GRF_K1_U02, GRF_K1_U08, GRF_K1_U10, GRF_K1_U13, GRF_K1_U15, GRF_K1_U17	Raport
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów/gotowa do krytycznej oceny i pogłębiania wiedzy geograficznej w odniesieniu do nowych odkryć badawczych i nowych trendów rozwoju nauki opiniowanych przez ekspertów	GRF_K1_K01, GRF_K1_K03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Raport
K2	Jest gotów/gotowa do podejmowania zadań na rzecz środowiska geograficznego i organizowania działań prowadzących do rozwiązywania napotkanych problemów w sposób odpowiedzialny i etyczny oraz z poszanowaniem ochrony praw własności intelektualnych	GRF_K1_K05, GRF_K1_K06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przemysł jako dział gospodarki narodowej, jego znaczenie i funkcje. Różne podziały przemysłu, w tym przemysł zaawansowanych technologii i wg PKD.	W1, W2, U1, K1	Wykład
2.	Mierniki wielkości przemysłu i wskaźniki uprzemysłowienia - sposoby konstrukcji i analizy dla wybranych jednostek przestrzennych	W2, U1, U4, K1	Laboratorium
3.	Formy koncentracji przestrzennej przemysłu, ich zróżnicowanie i występowanie w Polsce i na świecie.	W4, U3, K1	Wykład
4.	Rozmieszczenie i koncentracja przemysłu - metody badania i pomiaru w wybranych jednostkach przestrzennych	W4, U3, K2	Laboratorium
5.	Teorie lokalizacji i czynniki lokalizacji przemysłu	W3, U2, K1	Wykład, Laboratorium
6.	Wybrane działy przemysłu (np. przemysł surowców energetycznych, hutnictwo stali) – znaczenie gospodarcze, pozyskiwanie i struktura rozmieszczenia surowców do przemysłu w skali Polski i świata, struktura produkcji i zmiany znaczenia w erze globalizacji	W3, W5, U1, U4, K2	Wykład, Laboratorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Megatrendy w rozwoju działalności przemysłowej w skali globalnej i ich uwarunkowania społeczne, gospodarcze, techniczne i środowiskowe	W1, U2, K1	Wykład
8.	Analizy zmian w sferze przemysłu w wybranym regionie/ jednostce terytorialnej w oparciu o zebrane dane statystyczne i z wykorzystaniem metod statystyczno-matematycznych i kartograficznych do opracowania zwartej, uporządkowanej, pisemnej dokumentacji .	W2, U4, K1, K2	Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Metoda analizy przypadków
Laboratorium	Dyskusja, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań obliczeniowych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia wykładu jest: 1) zaliczenie wykładu następuje po pozytywnym zaliczeniu ćwiczeń 2) ocena egzaminu pisemnego według skali punktowej: 51-60% punktów = dst 61-70% = dst+ 71-80% = db 81-90% = db+ 91-100% = bdb
Laboratorium	Zaliczenie pozytywne laboratorium złożone jest z następujących części: 1) 50% oceny końcowej to pozytywne zaliczenie kolokwium pisemnego (od 51% punktów ocena pozytywna) 2) 50% oceny końcowej to pozytywna ocena prac pisemnych (w formie raportów) według kryteriów podanych przez prowadzącego Skala ocen: Bardzo dobry (bdb, 5,0) - od 90% punktów, Dobry plus (db plus, 4,5) - od 80% punktów, Dobry (db, 4,0) - od 70% punktów, Dostateczny plus (dst plus, 3,5) - od 60% punktów, Dostateczny (dst, 3,0) - od 50% punktów, Niedostateczny (ndst, 2,0) - poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Czapliński P., Rachwał T., Tobolska A., Uliszak R., 2013. - Geografia gospodarcza. Przewodnik do ćwiczeń. Bogucki Wydawnictwo naukowe, Poznań – Kraków, ss. 269.
2. - Brezdeń P. 2020. Poland Innovativeness of the Polish industry in the context of changes in the spatial differentiation of innovativeness in new EU member states. [w:] Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego 34(4), s. 96-97 i 99-100.
3. Budner W., 2004. Lokalizacja przedsiębiorstw. Aspekty ekonomiczno- przestrzenne i środowiskowe. Wydawnictwo AE w Poznaniu, s. 26-30, 85-93.
4. Rogacki H. (red.), 2007. Geografia społeczno- gospodarcza Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s. 291-345.
5. Strykiewicz T., 2009. Nowe spojrzenie na czynniki lokalizacji działalności gospodarczej. [w:] Współczesne problemy przemian strukturalnych przestrzeni geograficznej. Słupsk, s. 94-102.
6. Wieloński A., 2005. Geografia przemysłu. Wydawnictwo UW, s. 9-13, 33-42.

Dodatkowa

1. Benko G., 1993. Geografia technopolii. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, s.13-16, 63-75
2. Matykowski, R., Tobolska, A. 2021. Global steel production in the first two decades of the 21st century: a period of economic fluctuations and attempts to control globalisation processes. Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego [Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society], 35(4), 115-133.
3. Tobolska A., 2017. Strategie przedsiębiorstw międzynarodowych oraz ich oddziaływanie w przestrzeni lokalnej i regionalnej. Wydawnictwo Naukowe UAM, s.157-175; 184-194.
4. Wilczyński P., 2020. Przemysł hutniczy lat 1990-2020 w Europie. [w:] Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego 3(4), s. 171-184.
5. Brezdeń P., 2019. Procesy koncentracji i specjalizacji przemysłu w województwie dolnośląskim w latach 2005-2016 – ujęcie przestrzenne. [w:] Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego 33(4), s. 42-61.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Laboratorium	15
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	20
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GRF_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych
GRF_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uwzględniania wartości badań naukowych z punktu widzenia rozwoju cywilizacji, a także wykazuje gotowość do upowszechniania tych dokonań
GRF_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjmowania i wyznaczania zadań oraz organizacji pracy pozwalającej na realizację celów związanych z podejmowanymi zadaniami
GRF_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uwzględniania oraz formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą; postępowania zgodnie z zasadami etyki; przestrzegania zasad ochrony i bezpieczeństwa własności intelektualnej
GRF_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wybierać i stosować różnorodne metody pozyskiwania, gromadzenia, analizy i prezentacji danych dotyczących środowiska geograficznego
GRF_K1_U02	Absolwent/ka potrafi wykorzystać techniki informatyczne oraz stosować matematykę i statystykę do analizy danych
GRF_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i analizować problemy dotyczące zmian środowiska geograficznego i sytuacji społeczno-gospodarczej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej na podstawie różnych źródeł informacji
GRF_K1_U09	Absolwent/ka potrafi analizować uwarunkowania lokalizacji działalności gospodarczej oraz zmiany w strukturze gospodarki w różnych skalach przestrzennych
GRF_K1_U10	Absolwent/ka potrafi analizować i opisywać wybrany region lub miejscowość w kontekście warunków środowiska geograficznego
GRF_K1_U13	Absolwent/ka potrafi opracować wybrany problem geograficzny w formie pisemnej w języku polskim, a także przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej dokumentacji
GRF_K1_U15	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole pełniąc w nim różne role
GRF_K1_U17	Absolwent/ka potrafi wykazywać się krytycyzmem i ostrożnością w przyjmowaniu informacji pochodzących z masowych mediów
GRF_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę geografii, jej genezę i rozwój, a także zna jej strukturę wewnętrzną, przedmiot i metody badań; oraz zna miejsce geografii w systemie nauk i jej powiązania z innymi naukami
GRF_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym pojęcia z zakresu geografii i koncepcje dotyczące zróżnicowania przestrzennego zjawisk na powierzchni Ziemi
GRF_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym procesy i zjawiska zachodzące w obrębie podsystemów środowiska geograficznego oraz ma wiedzę niezbędną do ich zrozumienia z zakresu innych nauk pomocniczych (w tym fizyki, chemii, astronomii, ekonomii i socjologii)
GRF_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie społeczno-kulturowe, gospodarcze i polityczne świata w kontekście różnych dróg rozwoju krajów i regionów, zachodzących procesów integracji i globalizacji oraz uwarunkowań środowiska przyrodniczego
GRF_K1_W12	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie przestrzenne głównych sfer gospodarki: rolnictwa, przemysłu, usług i komunikacji oraz metody opisu ich struktur i procesów w nich zachodzących, w powiązaniu z uwarunkowaniami przyrodniczymi i w kontekście zmian społeczno- kulturowych oraz gospodarczych, w tym globalizacji i integracji
GRF_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody, narzędzia i techniki pozyskiwania, gromadzenia, weryfikacji, przetwarzania i prezentacji danych geograficznych
GRF_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody matematyczno- statystyczne pozwalające na opis i analizę zjawisk geograficznych
GRF_K1_W19	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym możliwości wykorzystania różnorodnych źródeł danych przestrzennych o środowisku geograficznym; podstawowe zasady w zakresie ochrony własności intelektualnej jako jej twórca i odbiorca